

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова система

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Податкова система
Освітня програма	Фінанси, банківська справа і страхування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа і страхування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 32 год. Практичні заняття – 32 год. Самостійна робота – 116 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/b3f01bccbbe6a984b137

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Податкова система» є вивчення фінансових відносин, пов'язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості національного продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Основними цілями дисципліни полягає у засвоєнні теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики, методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування, діяльності державної податкової служби.

Завдання вивчення дисципліни «Податкова система» полягають у:

- вивчення сутності та видів податків, особливостей структури податкової системи і податкової політики держави;
- засвоєнні процедур адміністрування податків, зборів і платежів;
- вивченні структури Державної податкової служби України;
- вивченні методики обчислення та порядку сплати прямих та непрямих податків і зборів з юридичних та фізичних осіб;
- оволодінні спрощеною системою оподаткування, обліку і звітності;
- вмінні розраховувати місцеві податки, екологічний податок та рентні платежі.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми

в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання

ПРН02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН24. Демонструвати розуміння та використовувати у професійній діяльності законодавчі та нормативні документи з питань регламентації фінансової діяльності та фінансових відносин.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Суть та види податків.	Знати: передумови виникнення та розвитку податків; соціально-економічний зміст та призначення податків; функції податків; елементи податків; класифікацію податків. Знати переваги і недоліки прямих та непрямих	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія.

		податків, проблеми їх справляння.	
2	Податкова система та податкова політика.	Розуміти поняття податкової системи і вимоги до неї. Знати: принципи оподаткування; склад податкової системи України; місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки; мета, принципи податкової політики; фактори, які визначають напрями та характер податкової політики; особливості податкової політики України в сучасних умовах; основні засади податкового законодавства України.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія. Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: виконання реферату.
3	Державна податкова служба України.	Знати: структуру державної податкової служби України; функції податкових органів; завдання і права працівників ДПС різних рівнів. Обов'язки та відповідальність працівників ДПС (ДП); організацію податкової роботи.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія.
4	Облік платників податків та надходжень до бюджету.	Знати: організацію обліку платників податків; облік платників податків – юридичних осіб; порядок взяття на облік платників податків – юридичних осіб та їх філій; порядок зняття з обліку платників податків; підстави та порядок проведення органами державної фіскальної служби планових і позапланових виїзних перевірок.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія.
5	Податок на додану вартість.	Знати: сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету; платників податку на додану вартість; порядок реєстрації осіб як платників податку на додану вартість; об'єкт оподаткування; операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою; операції, що не є об'єктом оподаткування; особливості визначення бази оподаткування; ставки податку на додану вартість; види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою; податкові зобов'язання і податковий кредит; порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок практичних завдань.
6	Акцизний податок.	Розуміти акцизний податок як форма специфічних акцизів. Знати: законодавчу і нормативну базу оподаткування; платники акцизного податку;	Усне опитування, тестування, навчальна

		об'єкт та база оподаткування; перелік підакцизних товарів; ставки акцизного податку; порядок визначення сум акцизного податку; строки та порядок сплати; строки подання звітності; особливості обчислення та сплати податку з тютюнових виробів і алкогольних напоїв; акцизні марки на алкогольні напої та тютюнові вироби; виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів; механізм застосування пільг для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.	дискусія, розв'язок практичних завдань.
7	Мито.	<p>Розуміти: мито в системі непрямих податків; митну політику в Україні.</p> <p>Знати: законодавчу і нормативну базу оподаткування митом; платники мита; об'єкти оподаткування; поняття митної вартості товарів і методи її визначення; класифікацію мита; види ставок мита (звичайні, пільгові, преференційні) та механізм їх застосування; порядок визначення суми мита та його сплати на рахунки митних органів; порядок перерахування мита до бюджету; види митних пільг.</p>	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок практичних завдань.
8	Податок на прибуток підприємств.	Знати: особливості оподаткування прибутку підприємств; платники податку на прибуток підприємств; ставки податку; об'єкт оподаткування; порядок розрахунку оподаткованого прибутку; формування доходів звітного періоду, їх склад і визначення; формування витрат звітного періоду та їх склад; види витрат, які не входять до складу витрат звітного періоду; амортизація основних засобів; класифікація основних засобів за групами; методи нарахування амортизації; особливості оподаткування страховика; оподаткування неприбуткових установ та організацій; особливості оподаткування нерезидентів; пільги щодо податку на прибуток підприємств; строки сплати податку та подання звітності.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок практичних завдань.
9	Податок на доходи фізичних осіб.	<p>Розуміти економічну основу оподаткування доходів фізичних осіб та його роль в умовах ринкових відносин.</p> <p>Знати: платників податку; визначення об'єктів оподаткування та ставки; поняття та порядок визначення загального річного і загального</p>	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок

		місячного оподатковуваного доходу платників податку на доходи фізичних осіб; особливості застосування податкової соціальної пільги; особливості застосування податкової знижки в оподаткуванні доходів фізичних осіб; порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету; особливості нарахування та сплати окремих видів доходів; порядок подання річної декларації про майновий стан та доходи; особливості; механізм адміністрування єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	практичних завдань.
10	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності.	Розуміти необхідність запровадження спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва (єдиного податку). Знати: перелік юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які мають право перейти на сплату єдиного податку; перелік податків і зборів, в рахунок яких сплачується єдиний податок; групи платників єдиного податку; ставки єдиного податку; об'єкт і база оподаткування; строки сплати єдиного податку до бюджету; порядок та строки подання звітності суб'єктами малого підприємництва. порядок переходу платників до спрощеної системи оподаткування.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок практичних завдань.
11	Місцеві податки і збори.	Знати: склад місцевих податків і зборів; економічну сутність та значення місцевих податків; Особливості адміністрування податку на майно (податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, плата за землю, транспортний податок); платники місцевих податків; об'єкт та база оподаткування; ставки податків та пільги; порядок складання та подання податкової звітності; порядок сплати місцевих податків; економічну сутність та значення місцевих зборів (збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір); суб'єкти і об'єкти оподаткування; податкові ставки; механізм обчислення та строки сплати місцевих податків і зборів; повноваження місцевих органів влади щодо встановлення місцевих податків і зборів.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок практичних завдань.
12	Рентна плата	Знати: структуру рентної плати; види платежів, що входять до складу рентної плати; об'єкти, базу оподаткування та ставки; порядок визначення об'єктів та базу оподаткування	Усне опитування, тестування, навчальна

		податків, що входять до складу рентної плати; ставки рентної плати; порядок складання та терміни подання податкової звітності з рентної плати; порядок сплати рентної плати.	дискусія, розв'язок практичних завдань.
13	Екологічний податок	Знати: особливості оподаткування екологічним податком; платників податку та податкових агентів; об'єкт та базу оподаткування; ставки податку; порядок складання та терміни подання податкової звітності з екологічного податку; порядок сплати екологічного податку.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок практичних завдань.
14	Ухилення від сплати податків. Відповідальність за порушення податкового законодавств.	Знати: причини та наслідки ухилення від сплати податків; схеми ухилення від сплати податків; порядок проведення податкових перевірок; види відповідальності за порушення податкового законодавства; особливості розрахунку та сплати штрафів і пені; порядок видачі та розгляду податковими органами податкових вимог.	Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, розв'язок практичних завдань.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Практичне заняття	45
Контрольна робота	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Практичні з-тя	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			45
Самостійна р-та																5		5
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	50	100	

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Наявні навчально-методичні матеріали: розроблені силабус, методичні рекомендації до практичних занять, організації самостійної роботи
-----------------------------------	---

студентів, методичні рекомендації до виконання контрольних робіт.

Для навчання використовується мультимедійне обладнання: проектори для презентацій та інтерактивний сенсорний монітор.

Навчальний процес забезпечується інформаційними, навчальними, методичними ресурсами, розміщеними на платформі дистанційного навчання <https://d-learn.pnu.edu.ua/>, наявністю корпоративної пошти. Функціонують комп'ютерні класи, наукова бібліотека університету з бездротовим (wi-fi) та доступом до мережі Інтернет, ресурси якої доступні через сайт університету: <http://lib.pnu.edu.ua/>, <http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php>., електронний репозитарій: <http://lib.pu.if.ua:8080/>.

Література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI/ URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf.
3. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4667/Podatkova_sustema_Kuz_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Податкова система: конспект лекцій : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47893/1/Podatkova.pdf>.
5. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatkova-systema-navchal-nyu-posibnyk.pdf>.
6. Біляк Ю. В., Тітенко З. М. Податкова система : навч. посіб. / Нац. унт біоресурсів і природокористування України. Київ: НУБіП України, 2021. 633 с.
7. Карлін М. І. Податкові системи зарубіжних країн: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 368 с.

8. Андрущенко В. Л., Тучак Т. В. Податкові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 209 с.
9. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Демидович В. В. Адміністрування податків: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2021. 290 с.
10. Волощук М. Г., Матьола І. І., Карабін Т. О., Білаш О. В. Становлення та розвиток податкової системи України: монографія. Ужгород : Видавництво Олександрів Гаркуші, 2021. 172 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/36756/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA%20%D0%9F%D0%A1%D0%A3.pdf>.
11. Закревська О.Ю., Юрченко О.А. Формування податкової декларації з ПДВ із використанням програмного продукту М.Е.doc. *Економіка та держава*. 2022. №8. С.77 – 83.
12. Китайчук Т.Г. Перспективи та недоліки радикальної податкової реформи. *Економіка та суспільство*. №42. 2022. С.35 – 40.
13. Оніщенко Г.В. Адміністрування податку на додану вартість в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Фінансовий простір*. 2020. №3 (39). С. 195 – 204.
14. Rudenko V., Voloshchuk R., Shchur R., Matskiv V. Institutional Principles of Building the Fiscal Mechanism for Regulating the Investment Development of the National Economy. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. 10 (3), 79-79.
15. Щур Р.І. Фінанси об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації в Україні. Монографія. Тернопіль: Осавца Ю.В. 2019. 394 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра фінансів, вул. Шевченка, 57 , ауд. 801. Тел. +38 (0342) 55-32-32 e-mail: kfin@pnu.edu.ua сайт: https://kfin.pnu.edu.ua
Викладач	д.е.н., проф. Щур Р.І.
Контактна інформація викладача	roman.shchur@pnu.edu.ua +38(097)853-66-87

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:
--------------------------	--

	<p>– Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;</p> <p>– Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника;</p> <p>– Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>- Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку впродовж двох тижнів з дня пропуску.</p> <p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання самостійних завдань із теми. Лекційні заняття не обов'язково відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.</p> <p>Студент повинен скласти всі тести (дистанційне навчання) та виконати усі самостійні завдання, і тільки тоді буде допуск до іспиту.</p> <p>Обов'язковою умовою отримання іспиту є відвідування студентом більш як 50% занять, виконання самостійної та індивідуальної роботи та складені всі тести (дистанційне навчання). Відпрацювання додатковим тестуванням можливо на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/</p>
Виконання завдання пізнішевстановленого	Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від

терміну	причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.
Невідповідна поведінка під час заняття	Не допускається
Додаткові бали	5 додаткових балів на екзамені за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали за рішенням кафедри фінансів.
Неформальна освіта	Можливість зарахування додаткових 10 балів до іспиту за проходження курсів на платформах PROMETHEUS, COURSERA, EDERA.

Викладач

Роман ЩУР